

FIȘA DISCIPLINEI

DENUMIREA CURSULUI	FUNDAMENTELE ANTICE ALE GÂNDIRII POLITICE
--------------------	--

SPECIALIZAREA		MASTERAT: INSTITUȚII ȘI IDEOLOGII ALE PUTERII ÎN EUROPA			
ANUL DE STUDIU	I	SEMESTRUL	I	STATUTUL CURSULUI (OB-obligatoriu/OP-opțional/F-facultativ)	OB

NUMĂRUL ORELOR PE SAPTĂMÂNĂ				TOTAL ORE SEMESTRU	TOTAL ORE ACTIVITATE INDIVIDUALĂ*	NUMĂR DE CREDITE	TIPUL DE EVALUARE (P-pe parcurs, C-colocviu, E-examen, M-mixt)	LIMBA DE PREDARE
C	S	L	Pr.					
1	2			24			E	româna

TITULARUL CURSULUI	GRADUL DIDACTIC ȘI ȘTIINȚIFIC, PRENUMELE, NUMELE	COLECTIV
	PROF.DR. LUCREȚIU MIHAILESCU-BÎRLIBA, PROF. DR. NELU ZUGRAVU	
TITULARUL SEMINARULUI	GRADUL DIDACTIC ȘI ȘTIINȚIFIC, PRENUMELE, NUMELE	COLECTIV
	PROF.DR. LUCREȚIU MIHAILESCU-BÎRLIBA, PROF. DR. NELU ZUGRAVU	

OBIECTIVELE CURSULUI	- să cunoască principalele concepte și idei politice originare din gândirea politică greco-romană moștenite de civilizația modernă și contemporană;
TEMATICĂ GENERALĂ	I. CONCEPTE ȘI IDEI POLITICE DE ORIGINE GREACĂ ÎN GÂNDIREA POLITICĂ CONTEMPORANĂ II. CONCEPTE ȘI IDEI POLITICE DE ORIGINE ROMANĂ ÎN GÂNDIREA POLITICĂ CONTEMPORANĂ
TEMATICĂ SEMINARIILOR	I. Analize de texte din gândire politică greacă și romană II. Analize de texte din gândirea politică contemporană inspirate din gândirea politică antică
METODE DE PREDARE	Expunerea, analiza de text, dezbaterile

BIBLIOGRAFIE OBLIGATORIE (SELECTIV)	Platon, <i>Republica</i> Aristotel, <i>Politica</i> Cicero, <i>Despre stat; Despre legi; Despre îndatoriri</i>
-------------------------------------	--

EVALUARE	Mod de evaluare	Examen scris și oral
	Criteria	- îndeplinirea integrală a obligațiilor de seminar - frecvența minimă 75%

Observații :

PROGRAMA ANALITICĂ A CURSULUI
FUNDAMENTELE ANTICE ALE GÂNDIRII POLITICE

(partea a II-a)

(prof. univ. dr. NELU ZUGRAVU)

Specializarea: INSTITUȚII ȘI IDEOLOGII ALE PUTERII ÎN EUROPA

Semestrul I. Număr de ore de curs: 14. Număr de ore de seminar: 14

Anul universitar 2009 / 2010

1. Tematica generală a cursului:

- I. *Civitas gubernatio* (cârmuirea statului) = *usus maximus* (aplicare supremă) a lui *virtus*: politica – formă a pragmatismului roman
- II. Fundamente romane ale instituțiile politice: *ius naturale, lex și res publica* = *ius societas civium* (sistem de legi al cetățenilor); democrația limitată; *romanus și exterus, Romania și Barbaria; imperium și imperialism*; ideea de *Roma*
- III. Fundamentele romane ale acțiunii politice: *auctoritas și potestas* - sursa și forma puterii; *princeps bonus* sau arta de a guverna; *efigies* sau instrumentalizarea imaginarului politic; *aetas aurea, civitas Dei, revolutio* sau arta de a prevedea
- IV. Fundamentele romane ale culturii politice și ale discursului politic

2. Sistemul de evaluare: examen scris și oral

3. Criteriile de evaluare: examen (cunoașterea subiectelor, a izvoarelor și a bibliografiei, limbaj istoric, exprimare corectă) – 50%; activitate de seminar (referate, prezență) – 50%

4. Discipline care trebuie parcurse în prealabil: Istoria antică universală; Istoria medievală universală; Istoria Bizanțului

5. Bibliografia generală a cursului și seminarului:

- Mădălina Virginia ANTONESCU, *Uniunea europeană, imperiile antice și imperiile medievale. Studiu comparativ*, Iași, 2008
- Antonio BALDINI, *L'impero romano e la sua fine*, Bologna, 2008
- Luciano CANFORA, *Noi e gli antichi*, Rizzoli, 2002
- Idem, *La democrazia. Storia di un'ideologia*, Roma-Bari, 2008
- Eugen CIZEK, *Mentalități și instituții politice romane*, traducere în limba română Ilieș Câmpeanu, București, 1998
- Neagu DJUVARA, *Civilizații și tipare istorice. Un studiu comparat al civilizațiilor²*, traducere din franceză de Ș. Broché, București, 2004
- Michel DUBUISSON, *La permanence de la pensée politique romaine de la Renaissance à la Révolution*, în *Les Études classiques*, 67, 1999, 2, p. 129-155
- Jaques ELLUL, *Storia delle istituzioni. L'Antichità*, a cura di Giovanni Ancarani, traduzione dal francese di Giovanni Ancarani ed Elisa Nicolini, Milano, 1981
- Carlo FRANCO, *Intelletuali e potere nel mondo greco e romano*, Carocci editore, Roma, 2006
- Jean GAUDEMET, *Institutions de l'Antiquité*, Paris, 1967
- Andrea GIARDINA (coord.), *Omniul roman*, traducere de Dragoș Cojocaru, Iași, 2001
- Arnaldo MARCONE, *Democrazie antiche. Istituzioni e pensiero politico*, Carocci editore, Roma, 2006
- D. J. MATTINGLY, *Dialogues in Roman imperialism. Power, discourse, and discrepant experience in the Roman Empire*, Portsmouth, 1997

- Heikki MIKKELI, *Europa. Storia di un'idea e di un'identità*, traduzione di R. Falcioni, il Mulino, 2002
- Beat NÄF (Hrsg.), *Antike und Altertumswissenschaft in der Zeit von Faschismus und Nazionalsozialismus. Kolloquium Universität Zürich 14.-17. Oktober 1998*, Mandelbachtal-Cambridge, 2001
- Cristian OLARIU, *Ideologia imperială în Antichitatea târzie*, Editura Universității București, 2005
- John W. O'MALLEY, *Quattro culture dell'Occidente*, traduzione di Giovanni Rigamonti, Milano, 2007
- Gabriella POMA, *Le istituzioni politiche del mondo romano*, Bologna, 2007
- Yves ROMAN, *Împărați și senatori. Istoria politică a Imperiului Roman. Secolele I-IV*, traducere din limba franceză de Mihai Popescu, București, 2007
- Pietro ROSSI, *L'identità dell'Europa*, il Mulino, 2007
- A. J. TOYNBEE, *Studiu asupra istoriei*, I-II, traducere din engleză de D. A. Lăzărescu, București, 1997
- Karl-Wilhelm WEEBER, *Le campagne elettorali nell'antica Roma*, Roma, 2007
- Paul ZANKER, *Augusto e il potere delle immagini*, traduzione di Flavio Cuniberto, Bollati Boringhieri, 2007

6. Tema generală a seminariilor: GÂNDIREA POLITICĂ ROMANĂ ÎN TEXTE – referate, comentarii de texte, prezentări de carte

Referate:

- *Imperialismul roman și Uniunea Europeană – privire comparativă*
- *Constituția romană în Istoriile lui Polybios și în De re publica lui Cicero*
- *Calitățile celui mai bun cetățean în De re publica*
- *Categoriile de legi în De legibus*
- *Campaniile electorale în Roma antică*
- *Intellectualii și puterea politică în Roma antică*
- *Princeps bonus în gândirea secolului al IV-lea: Iamblichos, Sopatros, Eusebius de Caesarea, Aurelius Victor, Ammianus Marcellinus*
- *Ecouri ale gândirii politice romane de la Renaștere la Iluminism*
- *Manipularea trecutului roman în ideologia contemporană*

7. Izvoare istorice:

- *Miroirs de prince de l'Empire romain au IVe siècle*, anthologie éditée par Dominic O'Meara et Jacques Schamp, Academic Press Fribourg, 2006
- Ammianus Marcellinus, *Istorie romană*, studiu introductiv, traducere, note și indice de David Popescu, București, 1982
- Sextus Aurelius Victor, *Liber de Caesaribus. Carte despre împărați, editio bilinguis*, traducere de Mihaela Paraschiv, ediție îngrijită, studiu introductiv, note și comentarii, apendice și indice de Nelu Zugravu, Iași, 2006
- Aureliu Augustin, *Despre Cetatea lui Dumnezeu*, I, studiu introductiv de Gheorghe Vlăduțescu, traducere din limba latină, notiță introductivă, note și tabel cronologic de Paul Găleşanu, București, 1998
- Cicero, *Despre îndatoriri*, București, 1957
- Idem, *Despre supremul bine și supremul rău*, traducere, studiu introductiv, notițe introductive și note de Gheorghe Ceaușescu, București, 1983
- Quintus Tullius Cicero, *Commentariolum petitionis. Mic manual de campanie electorală. Marcus Tullius Cicero, Epistulae ad Atticum. Scrisori către Atticus*, ediție bilingvă, traducere din limba latină, cuvânt înainte și note de Alexandru N. Cizek, București, 2008
- Eusebiu de Cezarea, *Scrieri*, II, *Viața lui Constantin cel Mare*, studiu introductiv de Emilian Popescu, traducere și note de Radu Alexandrescu, București, 1991 (PSB 14)
- Idem, *La théologie politique de l'Empire chrétien. Louanges de Constantin (Triakontaétirikos)*, introduction, traduction et notes par Pierre Maraval, Paris, 2001
- Lactantius, *De mortibus persecutorum (Despre morțile persecutorilor)*, traducere, studiu introductiv, note și comentarii de Claudiu T. Arieșan, Timișoara, 2000
- Polybios, *Istorie*, I, studiu introductiv, traducere și note V. C. Popescu, București, 1966; II, traducere, cuvânt înainte și note de Adelina Piatkowski, București, 1988; III, traducere, cuvânt înainte, note și indice de Adelina Piatkowski, București, 1995

NOTĂ: Conform Regulamentului activității didactice aprobat de Senatul Universității „Alexandru Ioan Cuza”, la disciplinele unde cursul este predat de mai mulți profesori, pentru promovarea examenului, studenții trebuie să ia notă de trecere la fiecare dintre părțile care alcătuiesc cursul.